

Центральний державний історичний архів України, м. Львів

Йосифінська метрика

(назва фонду)

1785 – 1788 рр.

Фонд № 19

Опис № XII

Львівський циркул

(назва опису)

1785 - 1792, 1802, 1819 -1822, 1845 рр.

(крайні дати документальних матеріалів)

ПЕРЕДМОВА

Йосифінська метрика¹ є першим поземельним кадастром² Галичини, який було проведено на підставі патенту австрійського імператора Йосифа II від 12 квітня 1785 р. Його поява була зумовлена потребою оподаткування земельних угідь сільськогосподарського призначення новоствореної провінції імперії Габсбургів, яка відійшла до неї внаслідок першого поділу Польщі³ й отримала назву Королівства Галичини та Лодомерії (Володимирії) з Великим князівством Краківським, князівствами Освенцімським і Заторським⁴. Наприкінці XVIII ст. увесь цей край, відомий під загальною назвою „Галичина”, було поділено на 18 адміністра-тивних одиниць або т. зв. циркулів⁵.

Патент від 1785 р. містив додаток під назвою "Інструкція для земельних властей, мандатаріїв або їх заступників і урядників, а також для громад про те, що вони мають робити при наступному переписі, обмірі і фасіюванні або зізнанні ґрунтів". Обов'язок перепису й оцінки земель ним покладался на місцеві комісії, до складу яких входили громадський вїйт, присяжні та шість обраних громадою представників (т. зв. "мужі довір'я"). Контроль за роботою цих комісій здійснювали створені при кожному циркулі урбаріальні підкомісії у складі циркулярного комісара, економа й інженера. Обміри земель контролювали Генеральні урбаріальні комісії, які діяли в кожному циркулі.

Перед проведенням обміру землі місцеві комісії спершу описували межі території своєї громади, після чого усі земельні угіддя громади поділялися на головні поля (ниви). Вимірюванню не підлягали скелі, недоступні гори, громадські і польові шляхи та дороги, про які згадували у протоколах. Поряд з обміром в австрійських моргах (0,5755 га) розмір земельних ділянок було дозволено подавати також за прийнятими у цій місцевості мірами.

Землі кожної громади вимірювалися в порядку їх розміщення. Довжина і ширина ділянки в сажнях записувалися навпроти кожної ділянки землі, а площа в моргах - навпроти кожного виду угіддя. За урядовою інструкцією обміру й оцінці підлягали такі

¹Назва походить від імені австрійського імператора Йосифа II, під час правління якого було проведено перепис земельних угідь.

²Поземельний кадастр — дані про природний, господарський та правовий стан, якісну характеристику земель, а також податок на користування землею.

³Перший поділ Польщі відбувся у 1772 р., внаслідок якого польські землі були поділені між Росією, Австрією та Прусією. Галичина становила другу за величиною провінцію Австрійської монархії (після Угорщини). До неї як окремий округ входила також Північна Буковина.

⁴Адміністративний центр вищезгаданих територій знаходився у м. Львові.

⁵Галичина становила другу за величиною провінцію Австрійської монархії (після Угорщини). До неї як

сільськогосподарські угіддя: 1) орні землі, 2) перелogi і пари, 3) стави, 4) луки, 5) городи, 6) пасовиська і альпійські луки, 7) чагарники, 8) винниці, 9) ліси⁶.

Обміри й оцінка земель проводилися на місці в присутності членів комісії, а також власника ділянки або уповноваженої ним особи. Запис до протоколу перепису починався з земель тієї ниви, на якій розміщувалися житлові будівлі. Вона мала назву "Площі поселення". У цій рубриці вказувався власник ділянки і конскрипційний номер його будинку. Площа під житловими й господарськими будівлями не вимірювалася. Обміру підлягали лише прилеглі до них городи. У випадку, коли громада складалася з декількох населених пунктів, нива "Площа поселення" в протоколі повторювалася стільки разів, скільки поселень входило до громади. Відокремлені від населеного пункту будівлі записувалися разом із ґрунтами тієї ниви, на якій вони розміщувалися. У рубрику "Площа поселення" вони не вносилися. Під час перепису земель громади обмірювалися і бралися на облік також землі, власники яких мешкали в інших населених пунктах. Комісія повідомляла цих власників про день опису їхніх земель.

Прибутковість кожної категорії сільськогосподарських угідь визначалася на підставі фасій, які складали власники землі. Фасія з орних земель мала враховувати доходи від чотирьох головних культур: пшениці, жита, ячменю і вівса⁷. Коли засівалася інша культура, то в протоколі прибуток подавався в одній із згаданих культур. Його розмір визначали шляхом прирівняння ґрунту, на якому висівалися інші культури, до ґрунту, який за якістю і розміщенням був схожим до того, на якому висівалися головні культури. Власник ґрунту вказував норму висіву на один морг в корцях (прибл. 100 кг) та врожай в т. зв. "самах"⁸. Перемножуючи норму висіву на "сами" комісії визначали розмір прибутку конкретної ділянки.

Домінії, парохі та інші власники землі, які мали свої господарські рахунки, були зобов'язані подати реєстри висівів і обмолотів за дев'ять років (1774–1782). На їх підставі обчислювалася прибутковість земель за один рік. До орних земель прирівнювалися стави, які можна було осушити і засіяти.

Інформація про прибуток з луків подавалася від кількості скошених із них сіна й отави. До луків прирівнювалися кращі городи. Натомість гірші городи оцінювалися як пасовиська, до яких відносилися й чагарники. Альпійські луки або полонини оцінювалися за кількістю скошеного з них сіна.

окремий округ входила також Північна Буковина.

⁶В документах Йосифінської метрики містяться відомості про всі види угідь, окрім винниць, яких в населених пунктах Галичини не було.

⁷Землевласники часто уникали подавати точні відомості про орні землі, які вважалися одними з найцінніших сільськогосподарських угідь.

⁸Селянська міра врожаю, якою користувались до середини XIX ст.

Ліси оподатковувалися відповідно до щорічного приросту твердих і м'яких порід дерев в сажнях. При оцінці лісів також вимагалось подавати дев'ятирічні зведені відомості про їх прибутковість. Недосяжні для вирубки високогірні ліси прирівнювалися до чагарників, хоча записувалися в рубриці "ліс".

Патент від 12 квітня 1785 р. передбачав завершити перепис усіх земельних угідь до кінця жовтня 1785 р. Проте обміри проводилися в основному у 1786–1787 рр., а сумарні таблиці укладалися до осені 1788 р. Цей рік вважають роком завершення перепису. Окремо 1 вересня 1788 р. було видано патент про перепис і класифікацію будинків⁹. Він мав охопити всі будинки в містах і селах, з яких, щоправда, не всі підлягали оподаткуванню. Так від сплати податків звільнялися: а) будинки, власники яких жили з сільського господарства; б) урядові, військові та культові споруди; в) будинки, які використовувалися з промисловою метою; г) будинки, що перебували на ремонті. Цей перепис було завершено в 1788 р. Введений на його основі домовий податок стягувався разом із земельним.

Кінцевим етапом змін в оподаткуванні земельної і нерухомої власності у краї була урбаріальна реформа. Її було здійснено на підставі патенту Йосифа II від 10 лютого 1789 р. з метою заміни селянських повинностей із відробітків і натуральних чиншів на грошовий чинш, який вони повинні були сплачувати землевласнику відповідно до розміру землі, якою користувалися.

В результаті розглянутих вище нововведень у податковій сфері утворився комплекс документальних матеріалів відомих як "Йосифінська метрика". Проте серед документів власне Йосифінського поземельного кадастру у ньому також зберігаються й інші документи, зокрема уже згадані домовий перепис 1788 р., документи урбаріальної реформи 1789 р. тощо. Це пояснюється тим, що усі податкові формуляри зберігалися у реєстратурі Галицької кураєвої бухгалтерії як "Акти поземельного оподаткування" за їх приналежністю до тієї чи іншої кадастральної громади.

Своє практичне значення кадастр втратив у 1819 р., коли було проведено новий перепис, відомий як "Францисканська метрика"¹⁰.

В 1907 р. було розпочато інвентаризацію комплексу документів кадастру. Він отримав назву "Йосифінська метрика". Впорядкування документів метрики розпочалося у 1930 р. й було завершено у 1963 р. У 1965 р. працівниками архіву було підготовлено й опубліковано покажчик населених пунктів "Йосифінська та Францисканська метрики".

⁹Edicta et mandata за 1788 р. С.154-159.

¹⁰Назва походить від імені австрійського імператора Франца I, під час правління якого був проведений другий перепис земельних угідь.

Фонд складається із 19 описів¹¹, з яких 18 становлять документи кадастру, а 19-й (під номером XX) – генеральні книги галицьких шпихлірів. Останні до фонду було приєднано у 1966 р. Кожен опис фонду відповідає адміністративно-територіальному поділу Галичини наприкінці XVIII ст., основною одиницею якого був циркул. В середині кожного опису документи згруповані за окремими адміністративно-податковими одиницями – домініями. Кожна справа охоплює документи окремої кадастральної громади, до складу якої могли входити один або декілька населених пунктів (місто, містечко, передмістя, село, колонія або присілок).

При упорядкуванні фонду справам надано старі діловодні номери, які було присвоєно їм при укладанні кадастру.

У комплекс "Йосифінської метрики" входять типові документи, створені в один час і за єдиним принципом. Їх прийнято поділяти на три групи: 1. Основні документи; 2. Витяги окремих даних з основних документів; 3. Документи, які виникли внаслідок додаткових реформ.

1. До основних документів належать:

а) *грунтова метрика* – книга поземельного прибутку із зброшурованих друкованих формулярів із такими параграфами: топографічний номер земельної ділянки, прізвище її власника з зазначенням номеру будинку, розмір поверхні земельної ділянки із зазначенням типу угідь та прибутків від них.

В кінці книги містяться сумарні відомості про розмір усіх угідь громади та прибутків із них, скріплені підписами представників комісії (представники від домінії та громади).

б) *опис земельних границь громади* – протокол розмежування земель даної громади від сусідніх громад.

д) *правила фасіювання* — характеристика ниви із зазначенням висіву видів і кількості зерна на 1 морг та прибутків від неї. В кінці правил – підсумкові записи про кожну ниву й земельні угіддя громади в цілому, порівняння якості угідь й отриманих з них прибутків із схожими показниками сусідніх громад та ін., примітки урбаріальної комісії, завірені підписами її представників, даної громади та сусідніх громад.

2. Витяги окремих відомостей із основних документів. Це переважно "Сумарії" – підсумкові записи про розмір домініальної і селянської власності та прибутків від неї; підсумкові записи про площу орної землі, городів, лугів, пасовищ, ставів, лісів і непридатної для використання домініальної, селянської і церковної власності та

¹¹Документів опису XI на зберіганні в архіві немає. Встановити назву цього опису складно, але ймовірно, що це були документи поземельного кадастру Буковини.

прибутків від неї; підсумкові записи про трирічні прибутки від домініальної, селянської та ін. власності, витяги окремих даних з "Метрики" та "Правил".

3. Документи, які виникли внаслідок додаткових реформ. Ця група документів з'явилася внаслідок додаткових податкових реформ у 1775–1790 рр., зокрема "Субрепартиції податків", "Домового кадастру", "Інвентарного опису урбаріальних повинностей" тощо. Інколи тут зустрічаються також фасії за 1773 та 1785 рр., яких своєчасно не було вилучено з метрики (як окремий комплекс фасії зберігаються у фонді 146 „Галицьке намісництво, м. Львів”, оп. 16-19).

Опис XX – "Генеральні книги галицьких шпихлірів" – це підсумкові записи про стан кадастральних громад Бохнянського, Жовківського, Заліщицького, Новосанчівського, Перемишльського, Ряшівського, Станіславівського, Стрийського, Тарнівського, Тернопільського та Яслівського циркулів.

Документи фонду складено німецькою та польською мовами.

Підстава:

1. Йосифінська (1785 - 1788) і Францисканська (1819 - 1820) метрики. Перші поземельні кадастри Галичини. Показчик населених пунктів. Київ, 1965. 356 с.

2. Справа фонду 19

3. Документи фонду

Передмову склали

зберігач фондів В. Я. Камінський

архівіст У. А. Чижова

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

кол.	колонія
м.	місто
м-ко	містечко
прм.	передмістя
прс.	присілок
прс./прс.	присілки
р.	рік
с.	село
сс.	села
ст.	століття
Тт.	томи

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор ЦДІА України, м. Львів
 Д. І. Пельц
 «..17..»....грудня....2014 ... року.

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	К-ть арк.
1	Грунтові метрики поземельного прибутку, описи земельних границь громади, правила фасіювання нив, сумарії та ін. документи м. Львів Серед-містя	1787-1788	107
2	Те ж м. Львів, прм. Передмістя Галицьке	1787-1788	289
3	Те ж м. Львів, прм. Передмістя Краківське	1787-1788	337
4	Те ж м. Львів, прм. Передмістя Жовківське (Кра-ківське)	1787-1788	173
5	Те ж м. Львів, прм. Передмістя Бродівське (Га-лицьке). Тт. 1-2	1787-1788	321
6	Те ж сс. Кульпарків, Персенківка	1787-1788	53
7	Те ж с. Білогорща	1787-1788	182
8	Те ж с. Клепарів	1787-1788	162
9	Те ж с. Замарстинів	1787-1788	58
10	Те ж с. Зубря	1787-1788	163
11	Те ж с. Пасіки Зубрицькі	1787-1788	89
12	Те ж с. Голоско Мале	1787-1788	83
13	Те ж с. Голоско Велике	1787-1788	111
14	Те ж сс. Сихів, Вілька Сихівська	1787-1788	191
15	Те ж с. Брюховичі (Бруховичі)	1787-1788	99
16	Те ж с. Малехів	1787-1788	41
17	Те ж с. Скнилівок	1787-1788	54
18	Те ж с. Селиська	1787-1788	95
19	Те ж с. Глуховичі	1787-1788	138
20	Те ж с. Ганчари	1787-1788	86
21	Те ж с. Збоїська	1787-1788	191
22	Те ж сс. Грибовичі Великі, Грибовичі Малі	1787-1788	254
23	Те ж с. Дубляни	1787-1788	261
24	Те ж сс. Скнилів, Сигнівка	1787-1788	191
25	Те ж м-ка Янів	1787-1788	221
26	Те ж с. Поріче Янівське, кол. Ротенган	1787-1788	180
27	Те ж с. Карачинів, кол. Шенталь	1787-1788	79
28	Те ж с. Вороців. Тт. 1-2	1787-1788	384
29	Те ж с. Залісе	1787-1788	72
30	Те ж с. Великополе, кол. Затока	1787-1788	318
31	Те ж с. Ставки	1787-1788	142
32	Те ж с. Страдче (Страдч)	1787-1788	159

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	К-ть арк.
33	Ґрунтові метрики поземельного прибутку, описи земельних границь громади, правила фасіювання нив, сумарії та ін. документи с. Бірки Янівські, прс./прс. Тична, Дуброва, Сухий Ліс	1787-1788	129
34	Те ж с. Давидів. Тт. 1-2	1787-1788	382
35	Те ж с. Кротошин	1787-1788	168
36	Те ж с. Черепин	1787-1788	169
37	Те ж с. Зарудці	1787-1788	337
38	Те ж с. Завадів	1787-1788	117
39	Те ж с. Бірки Домініканські	1787-1788	73
40	Те ж с. Зашків	1787-1788	219
41	Те ж с. Костіїв	1787-1788	158
42	Те ж сс. Містки, Малинівка	1787-1788	184
43	Те ж с. Пруси	1787-1788	182
44	Те ж с. Борщовичі, прс./прс. Голодівка, Хатки	1787-1788	183
45	Те ж с. Знесіння	1787-1788	176
46	Те ж с. Сокільники	1787-1788	212
47	Те ж с. Зимна Вода, кол. Кальтвассер	1787-1788	82
48	Те ж с. Рудно	1787-1788	183
49	Те ж с. Підтемне	1787-1788	98
50	Те ж с. Товщів	1787-1788	121
51	Те ж с. Раковець	1787-1788	282
52	Те ж с. Жиравка	1787-1788	19
53	Те ж с. Солонка Велика	1787-1788	53
54	Те ж с. Солонка Мала	1787-1788	54
55	Те ж с. Кривчичі	1787-1788	120
56	Те ж с. Вовків (Волків)	1787-1788	214
57	Те ж с. Кугаїв	1787-1788	166
58	Те ж с. Загір'є. Тт. 1-2	1785-1788	297
59	Те ж с. Дубровиця	1786-1788	109
60	Те ж с. Лисиничі	1786-1788	279
61	Те ж м. Щирець, прс. Загородки, кол. Розенберг. Тт. 1-2	1787-1788	487
62	Те ж с. Острів. Тт. 1-4	1787-1788	1142
63	Те ж с. Лани. Тт. 1-3	1787-1790, 1792	650
64	Те ж с. Піски. Тт. 1-5	1787-1789, 1792, 1820	1566
65	Те ж с. Семенівка. Тт. 1-4	1787-1790	736
66	Те ж с. Добряни, кол. Дорнфельд. Тт. 1-2	1787-1789	671

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	К-ть арк.
67	Ґрунтові метрики поземельного прибутку, описи земельних границь громади, правила фасювання нив, сумарії та ін. документи с. Попеляни	1787-1788	114
68	Те ж с. Хоросно Старе, кол. Хоросно Нове, прс. Монастир. Тт. 1-3	1787-1790	632
69	Те ж с. Гуменець	1787-1788	177
70	Те ж с. Красів, кол. Райхенбах	1787-1790	282
71	Те ж с. Поляна, прс./прс. Гута Щирецька, Мідяки. Тт. 1-2	1787-1788	383
72	Те ж сс. Луб'яна, Луб'янка, кол. Лінденфельд	1787-1788, 1820	199
73	Те ж с. Нагоряни	1787-1788	112
74	Те ж с. Дмитр'є	1787-1788	112
75	Те ж с. Бродки	1787-1788	218
76	Те ж с. Поршна, прс. Вугляриська	1787-1788	20
77	Те ж с. Сердиця, кол. Айнзідель	1787-1788	169
78	Те ж с. Глуховець, прс./прс. Глинка, Переламанець, Білий Камінь, Гута Короликова, Суха Долина	1787-1788	190
79	Те ж с. Новосілка. Тт. 1-2	1787-1790, 1820	215
80	Те ж с. Журавники	1787-1788	136
81	Те ж с. Білка Королівська	1787-1788	211
82	Те ж с. Сухоріче	1787-1788	193
83	Те ж с. Білка Шляхетська	1787-1788, 1819	239
84	Те ж с. Гаї	1787-1788	184
85	Те ж с. Миклашів	1787-1788	162
86	Те ж с. Братковичі	1787-1788	208
87	Те ж с. Винники, кол. Вайнберген	1787-1788	222
88	Те ж с. Підберізці, кол. Унтерберген	1787-1788	223
89	Те ж с. Чишки	1787-1788, 1820	238
90	Те ж с. Козельники	1787-1788	69
91	Те ж с. Чорнушовичі. Тт. 1-2	1787-1788	351
92	Те ж с. Жидятичі	1787-1788	223
93	Те ж с. Пикуловичі	1787-1788	169
94	Те ж с. Зимновідка	1787-1788	150
95	Те ж с. Годовиця	1787-1788	149
96	Те ж с. Басівка	1787-1788	138

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	К-ть арк.
97	Ґрунтові метрики поземельного прибутку, описи земельних границь громади, правила фасіювання нив, сумарії та ін. документи с. Гряда	1787-1788	356
98	Те ж с. Сетихів	1786-1788	155
99	Те ж сс. Воля Гамулецька, Гамулець	1787-1788	196
100	Те ж с. Камінопіль	1787-1788	145
101	Те ж с. Підбірці	1787-1788	310
102	Те ж с. Рокитно	1787-1788	41
103	Те ж с. Жорниська	1787-1788	122
104	Те ж с. Чижиків	1787-1788	268
105	Те ж с. Милятичі. Тт. 1-2	1787-1789	474
106	Те ж с. Кожичі	1787-1788	110
107	Те ж с. Ямельна	1787-1788	143
108	Те ж с. Домажир	1787-1788	134
109	Те ж с. Зелів	1787-1788	138
110	Те ж с. Мальчичі Великі	1787-1788	242
111	Те ж с. Мшана	1787-1788	187
112	Те ж с. Залуже	1787-1788	110
113	Те ж с. Суховоля	1787-1788	82
114	Те ж с. Лісневичі	1787-1788	123
115	Те ж с. Полянка	1787-1788	45
116	Те ж сс. Пустомити, Волиця. Тт. 1-2	1787-1788	245
117	Те ж с. Глинна	1787-1788	115
118	Те ж с. Оброшин	1787-1788	220
119	Те ж с. Ставчани	1787-1788	277
120	Те ж с. Сторонна (Мальчичі Малі)	1787-1788	187
121	Те ж с. Зушичі (Жушичі)	1787-1788	182
122	Те ж с. Повітно	1787-1788	298
123	Те ж с. Бартатів	1787-1788	152
124	Те ж с. Рясна Руська	1787-1789	291
125	Те ж с. Рясна Польська	1787-1788	333
126	Те ж с. Дмитровичі. Тт. 1-2	1787-1788	362
127	Те ж с. Виннички	1787-1788	285
128	Те ж м. Городок, прм./прм. Передмістя Заставське, Передмістя Черлянське, Передмістя Львівське, с. Підгай, кол. Фордерберг	1787-1788, 1845	266
129	Те ж с. Малковичі (Мавковичі)	1787-1788	227
130	Те ж с. Каменобрід, кол. Білогора	1787-1788	324
131	Те ж с. Зашковичі (Жашковичі)	1787-1788	308

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	К-ть арк.
132	Ґрунтові метрики поземельного прибутку, описи земельних границь громади, правила фасіювання нив, сумарії та ін. документи с. Вишенка, прс./прс. Баландюки, Березяки, Цапи, Геруси, Греми, Озірна, Малатин, Загоряни, Заїзд, Юськи, Кушнірі, Старий Двір, Мисаки, Ковальські, Клепарів, Ренчки. Тт. 1-3	1786-1788	1085
133	Те ж с. Городятичі (Родатичі)	1786-1788, 1802	303
134	Те ж с. Галичанів	1786-1788	190
135	Те ж с. Дроздовичі, кол. Бургталь	1787-1788	217
136	Те ж с. Черляни	1787-1788	115
137	Те ж с. Стоділки, кол. Ебенау	1786-1788, 1820	115
138	Те ж с. Воля Добростанська	1786-1788, 1820-1822	149
139	Те ж с. Цунів	1786-1788, 1820	161
140	Те ж с. Лелехівка	1787-1788	234
141	Те ж с. Керниця, кол. Брундорф	1787-1788	183
142	Те ж сс. Поріче Любінське, Мальованка	1787-1788	131
143	Те ж с. Ковбаєвичі. Тт. 1-2	1787-1788	667
144	Те ж с. Стариська (Старичі), Воля Стариська. Тт. 1-3	1786-1788	850
145	Те ж с. Курники. Тт. 1-2	1786-1788	486
146	Те ж с. Завидовичі	1786-1788	357
147	Те ж с. Верещиця (Вересиця), прс. Майдан. Тт. 1-2	1787-1788	493
148	Те ж с. Добростани	1786-1788	247
149	Те ж с. Артишів (Яртишів)	1787-1788	69
150	Те ж м. Наварія	1787-1788	109
151	Те ж с. Малечковичі	1787-1788	78
152	Те ж сс. Милошовичі, Винява	1787-1788	186
153	Те ж с. Підсадки	1787-1788	144
154	Те ж с. Германів	1787-1788	321
155	Те ж м. Яричів Новий	1787-1788	117
156	Те ж с. Яричів Старий	1787-1788	219
157	Те ж с. Підліски Великі	1787-1788	64
158	Те ж с. Запитів. Тт. 1-2	1787-1788	439
159	Те ж сс. Ляшки Муровані, Сороки Львівські	1787-1788	226

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	К-ть арк.
160	Ґрунтові метрики поземельного прибутку, описи земельних границь громади, правила фасіювання нив, сумарії та ін. документи с. Лозина	1787-1788	162
161	Те ж с. Ясниська	1787-1788	219
162	Інвентарний опис	1963	22

В опис внесено 162 (сто шістдесят дві) справи з № 1 по № 162.

Опис удосконалив начальник
відділу давніх актів

Р. І. Мельник

2014 р.

СХВАЛЕНО
Протокол засідання ЕПК № 2_
“ 17 ” грудня 2014 року.

Зберігач фондів

М. М. Медзяк